

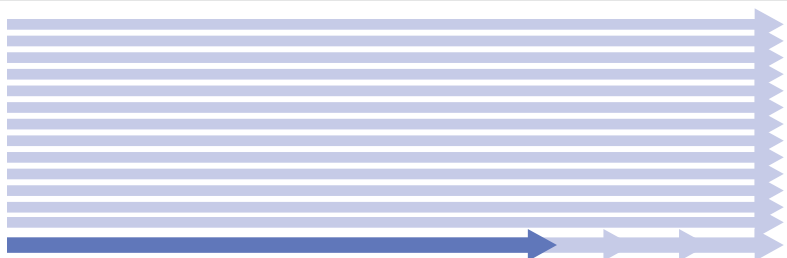

Napló-füzetek

2019 137.

Mila Haugová: Magenta

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár
14. műfordítás-pályázatának anyaga

Az Országos Idegennyelvű Könyvtár tizennegyedik jeligés műfordítás-pályázatára Mila Haugová szlovák költőnő *Magenta* című versének magyar fordítását várta a zsűri. 48 pályázónk 42 pályaművet küldött. A bírálóbizottság (Vörös István, G. Kovács László, Haluska Veronka), melynek Lator László örökös tiszteletbeli elnöke, szeptember 4-i ülésén három díjat és egy különdíjat ítelt oda. Az I. díjat Noszek Barbara, a II. díjat Hajtman Kornél, a III. díjat Győri László kapta. A Magyar Fordítóház Alapítvány által felajánlott különdíjat, az egy hét ott-tartózkodást az alapítvány balatonfüredi fordítóházában, Takács Szabolcsnak ítélte a zsűri.

Országos Idegennyelvű Könyvtár

Noszek Barbara fordítása (I. díj)	7
Hajtman Kornél fordítása (II. díj)	8
Győri László fordítása (III. díj)	9
Takács Szabolcs fordítása (a Magyar Fordítóház Alapítvány különdíja)	10
Csula Emil fordítása	12
Ferencz Mónika fordítása	13
Gyürösi Enikő fordítása	14
Jakabffy Éva Zoé fordítása	15
„Leiter Jakab” fordítása	16
Németh Erzsébet fordítása	17
Pataki Anett fordítása	19
Pataky Adrienn fordítása	20
Purosz Leonidasz fordítása	21
Takácsy Dorka fordítása	22
Zsáka Zsófia fordítása	23
Buda György fordítása (versenyen kívül)	24

A pályázat támogatói

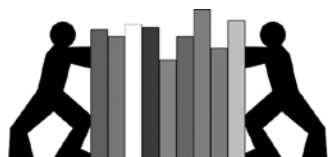
EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Magyar FordítóHáz Alapítvány

Celoštátna
slovenská
samospráva v Maďarsku
ORSZÁGOS SZLOVÁK ÖNKORMÁNYZAT

KÖNYV(tár) TÁMASZ EGYESÜLET

Verejnoprošpešná nadácia
Zväzu Slovákov v Maďarsku

Magyarországi Szlovákok Szövetsége
Közhasznú Alapítvány

Versszüret egy őszi kertben

Örök vita, hogy lehet-e, szabad-e nyersből fordítani. Egy versfordítónak alapvetően nem valamelyik nyelven kell tudnia, hanem a *nyelveken*. Vagyis a költészet nyelvén, mely minden egyes nyelvet olyan mély rétegekig jár át, ahol nincs különbség már közöttük.

Ha egy elsőrangú szlovák költő szabadverséhez még nyersfordítást is kap a pályázó, akkor neki tulajdonképpen mi a tennivalója? Különösen, ha a tükörfordítás-szerű magyar szöveg már eleve költői erővel bír. Mi sem egyszerűbb, mint a nyerset változatlanul hagyni. Gyakran tett (majdnem) így Weöres Sándor is a maga fordítói gyakorlatában. Igen ám, de ő kötött formát csinált meg úgy, ritmust, rímeket, hogy néha csak szórendcserét alkalmazott, vagy legfeljebb egy-két szót változtatott meg. A szabadversnél nem hagyhatjuk változatlanul a nyersfordítást. De végül is miért nem? Mert más felülete van. Mila Haugová verse érzékeny, finom, csiszolt. A nyersfordítás esetünkben darabos, de hatásos. És többnyire így is van a nyersfordítások esetében. A fordító feladata abban áll, hogy olyan szöveget alkosson, mintha maga a költő írta volna, de a célnyelven.

Ebben a versenyben most különösen érzékeny helyzetben vannak a fordítók, mert Mila Haugová tökéletesen tud magyarul, magyar nyelvű verseskötete is megjelent, tehát maga a költő is rábólinthat egyik-másik fordításra. Meg is örülhet neki, milyen érdekesen másképp – vagy ugyanúgy – szól magyarul, mint ahogy ő gondolta, érezte, színezte és csiszolta.

De lássuk a negyvennyolc variációt ugyanarra a versre. Ez azért nem kis dolog. Hogy ennyi magyar fordítása van egyetlen versnek! Hogyan lehet közöttük eligazodni? Rangsort teremteni? Ha versek és fordítások között lehetne valaha is objektív rangsor. Na de szubjektívnek lennie kell. És ahhoz legjobb mégis objektív mércéket, kapaszkodókat találni. Például bizonyos szavak segítségével, melyek a nyersben ugyanúgy maradtak, mint az eredetiben, mert akár magyarul is elképzelhetőek, de tovább is fordíthatók, alakíthatók. Ilyen rögtön a cím. A Magenta hatásos, de az se baj, ha lefordítjuk. Ugyanúgy a zefiro szó a nyersben. Magyarul zefírnak mondjuk, ha mondjuk persze egyáltalán. Ez a bukolikus vers diszkrét kulturális utalásokkal van tele, egyszerre vidéki és nagyon magas kultúrába gyökerező, egyszerre indul ki egy természetes alapmetaforából, az őszből, és jár be mégis bonyolult gondolati utakat. Az utalásoknak érthetően és természetesen kell belesimulniuk a kerti jelenetbe. A váratlan asszociációkat mozgató képeknek, mint a hátat kaparó kéz és a körző hasonlata, meggyőzőnek és világosnak kell lennie. A fordítónak, ha tud szlovákul, ha nem, érdemes szótárt a kézbe kapnia, és bizonyos furcsa helyeknél szinonimákat keresnie.

De a versnél alapvetően sosem pusztán a részleteket, hanem az egészet kell lefordítani. Ennek a versnek a finomsága, realizmusa és látomásossága egyszerre kell megjelenjen. A jó vers olyan átható energiákat szabadít fel, hogy még a sikerületlen fordításon is átsugároz, átüt, átkiabál az eredeti ereje. Ha egy viszonylag alkalmas nyelvi felületet létrehoz a fordító, és törekszik a tartalmi, hangulat hűségre, akkor nem jár messze a céltől.

Jelen pillanatban, amikor a pályázatokat olvasom, meglehetősen nehéz helyzetben vagyok. Szinte mindegyik mutat erényeket, jó megoldásokat, és

majdnem mindegyik fordító elkövet kisebb-nagyobb hibákat. Persze ahogy maga az írás sem hibátlanságra kell hogy törekedjen, egy fordítás sem törhet arra. Na persze fordítási hiba, lejtérjakab nem lehet benne, de egyébként a tévedés, ha nem is fontos trópus, de eszköz és menedék lehet. Akárcsak a pontatlanság. Miközben a költőnek és a fordítónak pontosságra kell törekednie.

És itt van az egyik legnagyobb nehézség. A magyar költészet kicsit opálos, ez elmondás szépségét előbbre helyezi, mint a tárgyyszerű pontosságot, a kép élességét. Ellenben a nyugati szláv nyelvek költészete sokkal intellektuálisabb, és így pontosabb. Gondoljunk a 20. század nagy lengyel költőire (Herbert, Szymborska), vagy a csehekre (Holan, Halas). A szlovák költészet is ezen az alapon áll, és a kortárs szlovák költészet egyik legnagyobb alakja, Haugová is, aki a női finomságot egy szláv költő tárgyyszerűségével tudja egyeztetni. És innen már eljutunk a lefordíthatatlan tartományába, mert ahhoz, hogy ezt a tónust vissza tudjuk adni, éppen szlovákra kéne fordítanunk. Ami minden fordító vágya. Egy pont ugyanolyan nyelv, mint az eredeti. Vagy legalább lengyelre, az is könnyebb lenne. A magyar fordító előtt tehát ott magasodik a nyelvteremtés feladata. Egy-két fordítás mintha ezt a lépcsőfokot is megugrotta volna!

Egyébként a magyaron kívül még két nyelven kaptunk ezúttal pályamunkát. Németül, mely nyelv kínos pontossága lehet, hogy szintén alkalmasabb a szláv intellektuális költészet visszaadására, mint a magyar. És kaptunk egy eszperente nyelven levő tréfát, külön hálás vagyok érte, a mezőnyből persze kiválik, mert magyarabb a magyarnál. Ha a magyar opálos, akkor az e betűk füzére az eredetit szinte eltakarja, de nem hibáztatom a fordítót, ez a nyelv ezt teszi lehetővé, szellemes és jó megoldás, megmutatja a fordítás határait. A verset kevésbé, ez alapján nem lehetne kitalálni, megérteni és értékelni az eredetit, de mivel több tucat fordítás áll rendelkezésünkre, így élvezhetjük az e betűk titokzatos leplező erejét is.

Hogyan lehet kiemelkedni a nyerssel és a némettel együtt 50 fordítás közül? Nagyon másnak kell lenni, vagy nagyon olyannak, mint az eredeti. Hogyan? Érdekes módon a fordítónak egy pillanatban el kell feledkeznie az eredetiről, és meg kell csinálnia a szöveget magyar versként, magyar verserényekkel felruházni úgy, hogy egy kicsit a magyar olvasó a szlovák verserényeket is tanulhassa. A különbözőséget csak különbözőséggel lehet lefordítani. De persze közben az eredmény ne temesse maga alá a szlovák verset. Ne szóljon egészen másról. Kiadásra szinte az összes fordítás alkalmas. Jó néhány, a mércét nagyjából elérő szöveg nem kerülhet be a füzetbe, mert van egy árnyalattal jobb nála, egy kevéssel több jó megoldást nyújtó. A nehéz szöveghelyek lefordítása döntések sorozatából áll. Értelmezés, ellenőrzés. A magyar megfelelő keresése, ellenőrzése. A szövegrész viszonyítása a vers egészéhez, a vers egészéről kialakított kép ellenőrzése és módosítása az új rész figyelembevételével. Esetleg későbbi visszaugrás és javítás egy aztán következő döntés miatt, mely visszahat erre a helyre. A vers összefüggésháló, a fordítás ezt egy másik összefüggéshálóra veszi körül, esetenként a saját, kívül futó szálaival helyettesíti az elszakadt és nem rekonstruálható eredetiket.

Ezúttal sok a színvonalas és közölhető fordítás, nehéz kiszűrni a kicsillanót. Egy jó fordítónak se minden fordítása az. Megpróbáljuk azokat jutalmazni, akik munkájuk során a fordítás istenasszonyának köszönhetően épp eltalálták a megoldandókat és a vers egészét. Volt róla víziójuk, ráadásul olyan, mely az eredetire is emlékeztet.

Vörös István

Mila Haugová

Magenta

Zdvihne sa akoby naraz západný vietor
s nežným menom... zefiro... meno ako
pre serafína... spievajúceho Archanjela

všetko treba odložiť... ešte kvitnúce
geránie zdvihnúť pred prízemným
mrazom... odložiť polievaciu krhlu

zavrieť záhradný hydrant... obráť
rajčiny a papriku suché fazuľové
struky... horkasté vinohradnícke

broskyne... hrozno zo Chardinových
zátiší (visiace na drôtenom plote)
zavariť tvrdé zlaté dule (teraz by mi

tvoje pevné ruky pomohli objímať
ostré nože a krájať trpké ovocie)
rozmýšľam o dialke a blízkosti

stávam sa ozvenou a priepastou
prebývam tu (len ty cítiš čas
v mojom pulze) orechy začínajú

voňať a odlupovať sa (raz si pre
mňa jeden zelený rozpolil) ešte
kvitne drobný indigový pupenec

bolestne sa ovíja (extáza milencov
ostro ako kružidlom mi kreslíš
nechtami po chrbte)

napadnú mi čudné krásne slová
z okraja pamäti... sibírsky kosatec
Brunello di Montalcino

za oknom dážd'... mokrý zlatohnedý
pes v izbe... jemná červená farba srdca
a ruža s takým istým okrajom

Ráno

za bielym obdĺžnikom okna prebehne
kôň so smutnou nahou jazdkyňou

troch Anjelov mi daj k hlave... Bože... môj...

Mila Hangová

Magenta

Noszek Barbara fordítása (I. díj)

Hirtelen mintha élénkülne a lány hangzású
nyugati szél... zefirusz... akár egy
szeráf... egy éneklő arkangyal neve

mindent el kell pakolni... felszedni
a még virágzó muskátlit a talaj menti
fagy előtt... eltenni az öntözőkannát

elzárni a kerti csapot... leszedni
a paradicsomot és paprikát a száraz
babhüvelyeket... a fanyar pirosbélű

őszibarackot... a szőlőt Chardin
csendéletéről (a drótkerítésen lógót)
befőzni a kemény húsú birsalmát (most

a te biztos kezed segítene átfogni
az éles kést vágni a fanyarkás gyümölcsöt)
a távolság és közelség jár a fejemben

én leszek a visszhang és a szakadék
itt létezem (a pulzusomban lüktető időt
csak te érzékeled) a dió illatozni kezd

burka leválik (egyszer egy zöldet
a kedvemért kettéhasítottál) még
nyílik az indigókék kerti hajnalka

fájdalmasan tekeredik (a szeretők eksztázisa
élesen akárcsak körzővel rajzolsz
a hátamra körmeiddel)

különös szép szavak ötlenek fel emlékezetem
határmezsgyéjéről... szibériai nőszirm
Brunello di Montalcino

az ablakon túl eső... a szobában ázott
aranyszínű kutya... a szív halványvörös színe
és egy rózsa ugyanolyan szegéllyel

Reggel

az ablak fehér kerete mögött egy szomorú
meztelen lovasnő vágat el lován

három angyalt adj fejem mellé... én... Istenem

Mila Haugová

Magenta

Hajtman Kornél fordítása (II. díj)

Hirtelen feltámadt a nyugati szél
gyakran Zefírnek is becézik...
mint a szeráfot, az éneklő arkangyalt

mindent el kell pakolni... a még
virágzó muskátlikat a talaj menti
fagyok elől... az öntözőkannát

elzárni a kerti csapot... betakarítani
a paradicsomot, paprikát és a szárazbabot
a szőlősdombról a kesernyés

barackokat... a chardini csendéletben
érett szőlőt (a drótkerítésről)
befőzni a kemény birset (most

érezem hiányát erős kezeidnek
éles késsel egyedül vágom a fanyar gyümölcsöt)
távolságon és közelségen gondolkodom

miközben visszhang és szakadék vagyok
itt kell élnem (pulzusomban csak te tudod
kitapintani az időt) a diók is illatoznak

és levetik zöld ruháikat (egyszer a
kedvemért egy zöldet elfeleztél) még
virágzik az apró indigókék hajnalka

fájdalmasan körülindáz (a szerelmesek
eksztázisa, ahogy élesen köröket kaparsz
körmöddel a hátamra)

értelmem pereméről furcsa és gyönyörű
szavak jönnek elő... szibériai nőszirmom
Brunello di Montalcino

ablakból nézem az esőt... ázott zsemleszín
kutya a szobában... lány vörös színe a szívnek
és egy rózsa szirmainak

Reggel
a fehér ablakkeret előtt egy ló halad el
rajta egy szomorú meztelen nő

három angyalt küldj a fejemhez... Uram...

Mila Hangová

Magenta

Győri László fordítása (III. díj)

Hirtelen felkel a lány nevű
nyugati szellő... a zefír... neve mintha
egy szeráfé... egy zengő Arkangyalé volna

már be kell hordani mindent
a még nyiladozó gerániumot a fagy
elől... eltenni a locsolókannát

elzárni a kerti vízcsapot... betakarítani
a paradicsomot s a paprikát az elszáradt
babot... a szőlőskertből a fanyar

őszibarackot... a szőlőt Chardin
csendéleteiről (drótszálról csüng alá)
befőzni a tömör arany birsalmát (most

kellene a te erős kezed
hogy átöleld az éles kés nyelét
és földarabold a keserű gyümölcsöt)

visszhanggá válok és szakadék leszek
de itt vagyok létezem (csak te érzed az időt
az én pulzusomban) áradni kezd a dió illata

a héja fölreped (egyszer kettétörtél
egy zöld diót) még
nyílik az indigókék szulák

körbefonódik fájdalmasan
(a szerelem eksztázisában
körmöd élesen köröz a hátamon)

ritka gyönyörű szavak villannak elő
és emlékezem... szibériai nősirom
Brunello di Montalcino

eső az ablakon túl... ázott aranybarna
kutya a szobában... a szív szelíd pírja
s a rózsasirom ugyanilyen színe

Reggel
az ablak fehér négyszögén ló vágat át
meztelen szomorú nővel a hátán

tégy három Angyalt a fejemhez... Istenem...

Mila Haugová

Magenta

Takács Szabolcs fordítása (a Magyar Fordítóház Alapítvány különdíja)

Lágy nevű nyugati szellő
támad hirtelen... zefiro... A neve
szeráfot... daloló arkangyalt idéz

ideje elrakni mindent ... menteni
még virágzó gerániumot
korai fagyok elől... eltenni locsolókanát

elzárni kerti csapot... leszedni
paradicsomot paprikát zörgő héjú
babot... savanykás kerti

barackot... Chardin-csendéletek
szőlejét (ott függ még a kerítésen)
befőzni koppanó arany birseket (erős

kezedtől segítve markolnék
késeket szelnék fanyar gyümölcsöt)
merengek mi távol mi közel

visszhang és meredély leszek
itt lakozom (pulzusomban csak
te érzed az időt) a dió illatot

lehel és héjat bont (egyszer zölden
vágtaal egyet félbe nekem) még
virul a ragyogó kék szulák

fájón körbefonódik (szeretők mámore
körmeid éles körzőként
szántanak hátamon)

emlékeim pereméről furcsán szép
szavak buknak elő... szibériai nőszirm
Brunello di Montalcino

túl az ablakon zápor... zsömlesztínű ázott
kutya a szobában... a szív halványpirosa
és vele egyező peremű rózsa

Reggel
az ablak fehér négyszögén túl tovaügető
lovat bús nőalak üli meztelenül

három angyalt állíts... fejemhez... Istenem

Mila Hangová

Magenta

Csula Emil fordítása

Hirtelen támadt nyugatról a langyos Zefír,
melynek neve... gyengéd, mint... a szeráfé
vagy lágyan gördülő... mint éneklő Arkangyalé

mindent el kell rakni már... még a fagy előtt
a gerániumra kötélkaspót
kötök... és az öntözőkannát elteszem

a kerti csapot bekötözöm... és majd
leszedem a paradicsomot, paprikát meg
babot... a szőlőben a keserű

barackot... és Chardin-csendéletről
a szőlőt (nálunk a kerítésen futott szét)
a birsalmából majd kompót lesz (erős kezed

itt segítene ölelni a kések élet
és feldarabolni keserű gyümölcsseink)
arra gondolok mi távol s közel van

a szakadékra hol visszhang vagyok
hol létezem (e pulzus-percet
csak te érted) a dió illatot áraszt

ledobja rohadt köntösét (egyiket
kettétörve nekem megmutattad) és még
virágzik a kék mezei szulák is

kínlódva csavarodik (szerelmi teljesség
mint amikor körmeiddel karmolsz
végig a hátamon)

különös szavak jutnak eszembe
csak úgy a semmiből... Szibériai Írisz
Brunello di Montalcino

kint már esik... bent ázott kutya ül
kuporog... s a szív olyan gyengéden piros
mint deres rózsa fodros szirmai

Korán

reggel az ablak alatt egy ló vágtazik
pucér szomorú lovasnő a hátán

három Angyalt küldj Istenem... kérlek... én...

Mila Hangová

Magenta

Ferencz Mónika fordítása

Úgy támad fel ahogy a bársonyos nevű
nyugati szellő... zefiro... akár egy
szeráf neve... éneklő Arkangyalé

el kell rakni mindent... bevinni a még
virágzó gólyaorrokot a talaj menti
fagy előtt... eltenni a locsolókannát

elzárni a kerti vízcsapot... leszedni a
paradicsomot, a paprikát és a száraz
babhüvelyeket... a kesernyés szőlőkerti

őszibarackot... Chardin csendéleteiről
a szőlőt (ami a drótkerítésen lóg)
befőzni a kemény aranyszínű birsalmát (most

segítene erős kezéd átfogni az éles
késeket és felvágni a keserű gyümölcsöket)
a távolságon és közelségen gondolkozom

visszhanggá és szakadékká válok
elidőzöm (csak te érzed az időt
pulzusomban) az illatos dió

levedli héját (egyszer kettétörtél
nekem egy zöldet) még
virágzik az indigószínű szulák

fájdalmasan körülfog (szerelmesek
eksztázisa, éles, mint körző
körmeid a hátamon)

furcsa és gyönyörű szavak bukkannak fel
emlékezetem peremén... szibériai nősziriom
Brunello di Montalcino

Az eső áztatta ablakon túl... a szobában
egy ázott aranybarna kutya... a lágyan piros szív
és a hasonló szélű rózsasziriom

Reggel
az ablak fehér téglalapja mögött elvágtat egy ló
gondterhelt meztelen női lovasával

három Angyalt bocsáss a fejemhez... én... Istenem...

Mila Hangová

Magenta

Gyürösi Enikő fordítása

Mint váratlan nyugati szél támad fel
jámbor néven szólítva... Zefiros... mintha
csak egy szeráfot szólítanánk... egy daloló Angyalt

Mindent be kell tenni... a még virágzó
muskátlikat beemelni a közelgő fagy
elől... eltenni az öntözőkannát

Elzárni a kerti locsolót... begyűjteni
a paprikát, paradicsomot és a száraz
paszulyt... a kesernyés bíbor húsú

barackokat... Chardin csendéletének
szőlőjét (a drótkerítésen függőt)
befőzni ezeket a kemény arany birseket (most

a te biztos karjaid markolnák e éles
késeket s szelnék a savanyú gyümölcsöket)
gondolataimmal közeledem s távolodom

visszhanggá s szakadékká leszek
itt időzöm (egyedül te érzed velem
lűktetésének idejét) már érezni

a megtört diók illatát (egyszer már
megbontottál nekem egyet) még virágzik
az az apró indigókék hajnalka

fájdalmasan fonja indáit (szeretők eksztázisa
éles, mintha körzővel rajzolnál szerte
a hátamon)

Kósza szép szavak törnek fel a sekély
mélységből... szibériai nőszírom
Brunello di Montalcino

Ablakon túl az eső... ázott aranybarna kutya
a szobában... a szív lágy piros színe
és az ezzel egybeolvadó rózsakorc

Reggel
a fehér ablak túloldalán elsuhanó paripa
hátán szomorú mezítelen lovasa

a fejemhez három Angyalt adj énnékem... Ó... Istenem...

Mila Hangová

Magenta

Jakabffy Éva Zoé fordítása

Feléled a nyugati szél... Zephyr...
oly simogató ez a név... rejthetne akár
szeráfot is, daloló arkangyalt...

rám vár minden... a muskátli, még
virágjában... ideje bemenekíteni az első
fagyos éjek elől... a kerti kanna

és csap, a paprika- és paradicsomfürtök,
szárazbab-hüvelyek, szőlőskerti kesergő
őszibarack... ideje a szüretnek

Chardin tömör szőlői még a drótkerítésen
roskadoznak, aranyló, büszke birsekkal
kell hadakoznom (hol vagy ilyenkor, hogy biztos

kezeddél magadhoz ragadj egyet az éles
kések közül, és felhasítsd a fanyar
gyümölcsöket?) elmélkedem közel- s távolságról

ekhózok, szakadékká hasadva
élek itt (egyedül te érezheted az
ereimben pulzáló időt) markáns illat

csap orron, a dió kezdi levetni héját
(egyszer egy zöldet félbevágtál nekem)
hajnalka nyit még indigó tölcséreket

kínnal tekergőzik (szerelmi
eksztázis hátamba karmolt rajzok
bőröm akárha körzőhegy hasítaná)

igéző szavak szakadnak fel az emlékezet
partvidékeiről: szibériai írisz...
Brunello di Montalcino...

Künn ablakomon esőfüggöny, benn
a kutya ázott-aranybarnán, a szív
derengő bíbora, mint rózsaszirmok kontúrja

Reggel
a fehérló ablak mögött ló üget tova,
hátán a csupasz bánatba burkolózó nővel

Áldj meg Uram és őrizz engem... küldd el mellém három angyalod...

Mila Hangová

Magenta

„Leiter Jakob” fordítása

Nyugati szél támad hirtelen
gyöngéd nevű... zefír... lehetne tán
neve szeráfé... arkangyalé

Rakjunk el mindent... a még virágzó
gerániumot hogy a rögvest támadó
talaj menti fagy ne érje... az öntözőkanna se kell

és zárjuk le a kerti vízcsapot... egy szem
paradicsomot, szál paprikát, se zörrenő
babhüvelyt künn ne felejtünk s a borkert

keser őszibarackját szedjük le... szintúgy a szőlőt
Chardin csendéleteiről (ott csügg a kerítés huzalán)
főzzünk be tömör aranyló birset (erős kezed

segítene mostan összenyalábolnom
éles késeket s szeljek fanyar gyümölcsöt)
közel s távol felől gondolkodom

visszhang vagyok sötétlő szakadék
itt létezem (míg te ütőeremen
számlálod az időt) dió árasztja illatát

a héj lefoszlik róla (egyszer egy zöldet
kettéroppantottál nekem) még mindig
indigót virágzik az apró szulák

fájdalominda hurkol (szeretők eksztázisa
mint mikor éles körmöd köröket
irdal a hátamon)

csuda szép szavak születnek határán
emlékezetemnek... szibériai nőszirom
Brunello di Montalcino

eső ver ablakot... bent aranybarna
ázott eb... a szív szelíd pirossága
a rózsáéval határos

Reggel
az ablak fehér négyszögén ló üget által
nyergében nő szomorú mezítelen

három angyalt állíts fejemhez... istenem...

Mila Hangová

Magenta

Németh Erzsébet fordítása

Mintha felkelne hirtelen a misztikus
nyugati szellő... zefír... de lehetne neve
akár egy szeráfé... vagy éneklő Arkangyalé

el kell tenni mindent... bár virága van még
a golyaornak, de menteni kell a fagy
élesedő karmaitól... locsolókanna se kell már

elzárni a kerti vízcsapot... leszedni
paradicsomot és paprikát, a zörgő
babcsöveket... s a kesernyés szőlőskerti

őszibarackot... a szőlőt Chardin
csendéletéről (a drótkerítésen ringó fürtöket)
befőzni a kemény aranyló birset (most szeretném

ha erős kezeid segítenék átfogni
az éles késeket és felvagdálni a fanyar gyümölcsöt)
közelségre és távolságra gondolok

visszhanggá és mélységgé válok
itt élek (csak te érzed az időt
pulzusomban) illatoznak és elindulnak a diók

kibújnak héjköpenyükből (egyszer
kettétörtél nekem egy zöldet) még
el-elmosolyodnak a folyófü apró virágai

fájdalmas csomagolásban (szerelmesek önkívülete)
érezem amint hegyes körzőkormökkel
hátamon jeleket rajzolsz

van néhány örökszép szavam
emlékezetem pereméről... szibériai írisz
Brunello di Montalcino

az ablakon túl eső... nedves aranybarna
kutya a szobában... szelíden piros szív
és egy ilyen szélű rózsza

Reggel
az ablak fehér téglalapja mögött ló vágat el
szomorú lovasnőjével a hátán

három Angyalt adj nekem fejemhez... Istenem...

Mila Hangová

Magenta

Pataki Anett fordítása

Váratlan emelkedő puha, nyugati szellő
neve is lágy... Zefír... mint ki
szeráfot magasztal, mint egy éneklő Arkangyal

ez a betakarítás ideje... pompás
muskátlikat emelünk fel, mert jön
a fagy... eltesszük a locsolókannákat

el kell zárni a kerti vízcsapot...
érett a paradicsom, paprika, szárazak
a hüvelyesek... és a keserű

őszibarack... szőlőfürt, mint Chardin
csendéletein (úgy lóg a drótkerítésen)
be kell főzni a kemény, arany birset (a te

erős kezed átfogná az éles késem,
hogy felvágjuk a keserű gyümölcsseinket)
a távolon és a közelen merengve

visszhang és szakadék is vagyok én itt
(a pulzusomból olvasod az
időt) ahol illatozik a dió

levedli a héját (egy zöldet törtél
ketté nekem egyszer régen) még
virágzik az indigókék folyondár

fáj, ahogy körülfon (szerelmi mámorban
körmöd, akár a körző hegye vés
jelet a hátamra)

idegen, gyönyörű szavak úsznak
fel a tudatomba – iris sibirica
Brunello di Montalcino

az ablakon túl már esik, lucskos
aranybarna kutya bent, a szív, akár a
rózsaszírom széle: lágy piros

Reggel
a fehér ablak alatt egy ló szalad el
hátán meztelen, bánatos lovarnővel

három Angyalt küldj... nekem... Istenem...

Mila Haugová

Bíborvörös

Pataky Adrienn fordítása

Hirtelen támad, mint a nyugati szellő
szelíd névvel: zefiro – akár egy szeráf
neve, éneklő arkangyalé

teletteni kell mindent, a még virágzó
gerániumokat behordani a talaj menti
fagy elől, félretenni a locsolókannát

elzárni a kerti csapot, leszedni
a paradicsomot és a paprikát, a száraz
babhüvelyt, a kesernyés őszi-

barackot, s a szőlőt Chardin
csendéletéről (a kerítésen lógót)
befőzni az aranyló birsalmát (most

erős kezed hogy segítene ölelni
éles késeket, felvágni keserű gyümölcsöt)
a távolságról és közelségről gondolkodom

visszhanggá és mélységgé válok
köztük lakom (csak te érzed az időt
a pulzusomban), a dió illatozni kezd

leveti burkát (egyszer feltörtél
nekem egy zöldet), még virágzik
az indigószínű apró szulák

fájdalmasan fonódik (szeretők eksztázisa ilyen:
mintha nem is körmeiddel, hanem éles körzővel
rajzolnál a hátamra)

különös szép szavak jutnak eszembe
emlékezetem mélyéről: szibériai írisz
Brunello di Montalcino

az ablak mögött eső, ázott aranybarna
kutya a szobában, a szív lágy pirosa
biztosan olyan, mint a rózsaszírom

Reggel
az ablak fehér téglalapja mögött ló suhan át
meztelen, szomorú nővel a hátán

három angyalt adj fejem mellé, Istenem.

Mila Haugová

Bíbor

Pirosz Leonidasz fordítása

Hirtelen feltámad a lány nevű nyugati
szél benne... zefír... mintha egy
szeráf neve volna... éneklő Arkangyalé

mindent el kell rakni... a még virágzó
gerániumot megmenteni a talaj menti
fagytól... elrakni a locsolókannát

elzárni a kerti csapot... leszedni
a paradicsomot a paprikát a babot
minden elszáradt hüvelyest... a keserű

vadőszibarackot... a Chardin-csendéletek
szőlőfürtjeit (ott kúsznak a drótkerítésen)
befőzni a kemény birset (most segítenél

kemény kézzel megmarkolni
az éles kést és szelni a savanyú aranyat)
távolságról és közelségről gondolkodom

szakadékká és visszhanggá válok
ingázom köztük (csak te érzed az időt
ereim lüktetésében) a dió illatozni

kezd és kihull a burokból (egyszer
még zölden törted nekem ketté) még
virágzik az indigókék mezei szulák

görcsösen kapaszkodik (szeretők eksztázisa
mikor körmöddel körzőként
rajzolsz hátamba)

különös gyönyörű szavak billegnek
az emlékek peremén... szibériai nősirom
Brunello di Montalcino

az ablakon túl eső... ázott-aranybarna szőrű
kutya a szobában... a szív szelíd vöröse
és a rózsaszirmok egylényegű pereme

Reggel

az ablak fehér téglalapján túl elvágat
a ló és meztelen szomorú lovasa a nő

három Angyalt adj fejem fölé... Uram... én Istenem

Mila Haugová

Bíborvörös

Takácsy Dorka fordítása

Lám, nyugati szellő támad fel,
lágyan cseng neve... zefiro...
mintha csak egy szeráf neve volna... éneklő arkangyalé

el kell rakni mindent... a még virágzó
muskátlikat is fel, még a talaj menti fagy előtt
el kell tenni a locsolókannát

a vízcsapot a kertben elzárni... leszedni
a paradicsomot, paprikát és a kiszáradt
bábhüvelyeket... a kesernyés szőlőskerti

őszibarackot... Chardin csendéleteinek
(drótkerítésen függő) szőlőjét
befőzni a megkeményedett, aranyló birset (mennyivel

könnyebb lenne most erős karjaiddal együtt ölelni át
az éles késeket, és a keserű gyümölcsöket felvágni)
közelség és távolság jár a fejemben

visszhanggá válok, s szakadékká
így vagyok itt (pulzusomban csak te érzed
az idő lüktetését) illatozni kezd a dió

és elválik a belseje a héjától (egyszer
kettétörtél nekem egy zöldet)
még virágzik az indigószín folyondár

és fájdalmasan fonja körbe támaszát
(mintha csak körzőként
mélyesztenéd körmeidet a hátamba)

csodaszép szavak szakadnak fel
emlékezetem mélyéről... szibériai nőszzirom
Brunello di Montalcino

az ablakon túl esik... csapzott zsemleszínű
kutya a szobában... a szív halványpiros színe
s a rózsaszírom széle épp olyan

Reggel
az ablak sápadt téglalapján túl egy
paripa vágat el, a hátán szomorú nőalak, meztelen
három angyalt küldj fejem mellé... én... Istenem...

Mila Hangová

Kézvert meggyzveres

„magyar nyelvre átültette és eszperentére fordította” Zsákai Zsófia

Egyszerre felemel s felreppen kelettel ellenben
szelesen de neve lenge... eszperente rejtjel... egy
kegyes mennyember neve lehetne mely zene... ez nem mese

el kell tenned rendesen ezeket... felszedned s eltenned
kertekben keltetett veres cserepeseket levele ne legyen reszketeg reggelre
telente... nem lehet eresztened nedves permetszereket ezekre szeptemberben

ne merj leveket ezekre meg ne jegesedjenek... kell
bentre veres cseresznye meg eper esetleg
levesbe kerek kel... hegy leve mellett cserje

egrest szedj... egy neves ember neve cseng fejemben csendesen
megfestette s bekeretezte (e szemek ereje kehelyben Egernek szesze)
e kedves kerekded remekeket leszedheted s elteheted (jelenleg

kezednek ereje szerelmed segedelme lehetne
mert benne hegyes penge s keservvel telve szeletelne)
messze ellentettje erre mellettem s ezen merengek el

feleletek berezegnek s hegyverembe belemerevedem
erre fele leledzem (eme erek vekkerek melyek neked vernek
testemben) leestek e kellemes kerek eledelek

nem chetetlenek (egyszer lestelek
nekem e nem fekete chetetlen meg elmetszeted) e percben
lenlevelek nyernek teret fesztelen

egybetekerednek menten s ez nekem egyszerre kellemetlen (szerelmesem
hevesen meg eszeveszotten szeret s nem veszekedne
kerek pereg nem kertel de egyre verseng velem)

fel-felderengenek bennem e verses remek s el-elepedek ellenben ez meglep
mert eszem pereme feneketlen s keveset felelhetne... kecses nefelejcsok
Egerben hegynek leve „vedette” seregszemle nyertese lehet szerkezete erjesztett

Benn nem csepereg... melleleg eshetett mert nemes eb nedvesen
egyszerre benn terem e teremben... ebem kedves
nekem veresen menyecskeszem levele s veres gesztenye

Reggel
e nem fekete keret megett egy gebe sebesen elszelelt
nyeregben vele egy meztelen elkeseredett kecses ember

nem egy kegyes szent szerzet kellene nekem fejem mellett... Egek... s Mennyek...

Mila Haugová

Magenta

Ins Deutsche übertragen von György Buda aus der ungarischen Rohübersetzung

sie erhebt sich wie der milde Westwind ...
Zephyr ein Name wie der eines Seraphen
eines singenden Erzengels

alles muss weggeräumt werden ... die noch blühenden
Geranien vor dem Bodenfrost gerettet
die Gießkanne weggestellt

der Wasserhahn im Garten abgesperrt ... die Tomaten
Paprikaschoten die trockenen Bohnenhülsen geerntet ...
die leicht bitteren Weingartenpfirsiche

die Trauben vom Maschendrahtzaun gelesen
von Chardins Stilleben die harten goldgelben
Quitten eingekocht (jetzt

würden deine starken Hände mir helfen
die scharfen Messer umarmen und die bittere Frucht
zerteilen) ich denke über Ferne und Nähe nach

werde zu Schlucht und Widerhall
ich existiere hier (nur du spürst die Zeit an meinem Puls)
Nüsse beginnen zu duften

und werfen die Schale ab (du hast mir
einmal eine grüne aufgebrochen) noch
blüht die indigofarbene Ackerwinde

sie rankt sich schmerzhaft rundum (Ekstase der Liebenden
du zeichnest mit scharfen Nägeln einem Zirkel gleich
auf meinem Rücken)

vom Rand meiner Erinnerung
blitzen wunderbare eigentümliche Worte hervor ... Sibirische
Schwertlilie Brunello di Montalcino

hinter dem Fenster Regen ... im Zimmer
der nasse goldbraune Hund ... das milde Rot des Herzens
und genau so der Rose am Rand

am Morgen
galoppiert hinter dem weißen Rechteck des Fensters ein Pferd vorbei
mit seiner nackten traurigen Reiterin

stelle drei Engel zu meinem Kopf her ... mein ... Gott ...

Mila Haugová (1942) költő, író, műfordító, a kortárs szlovák líra nagyszonyja. Budapesten (Újpesten) született, édesanyja magyar, édesapja szlovák volt, így kétnyelvű nevelést kapott. Gyermekkorában számos helyen lakott, édesapját az 1950-es években politikai okból bebörtönözték. Érettségi után a nyitrai mezőgazdasági főiskolán agronómusi képzést szerzett, később a tanítóképzőt is elvégezte. Csehszlovákia 1968-as megszállása után Kanadába emigrált, majd egy év múlva hazaköltözött. 1972-ben Pozsonyban telepedett le. 1986 és 1996 között a mértékadó irodalmi folyóirat, a Romboid szerkesztője volt. 1996-ban tanulmányutat tett az Egyesült Államokban. Életének társa Peter Ondreička (1947–1990) festőművész volt. A lánya műfordító, grafikus, két lányunokája van. Felváltva él Pozsonyban és a Léva melletti Zajačia dolinán.

Viszonylag későn, 1980-ban jelentkezett első verseskötetével (*Hrdzavá*

hlina). A legtermékenyebb szlovák költő, eddig mintegy huszonhét verseskötetet publikált, de négy prózákötete is megjelent. Több művével is különböző rangos irodalmi elismeréseket érdemelt ki, mint például az *Archívny tela*, *Rastlina so snom: Vertikála*, *Miznutie anjelov*, *Tvrde drevo detstva*, *Srna pozerajúca na Polárku*, vagy a Dominik Tatarka-díjas *Cetonia aurata* (2013), amelyben a *Magenta* c. költemény is napvilágot látott. A Kalligram Kiadó 2000-ben adta ki magyarul írt verseit *Ózgerinc* címmel, 2002-ben pedig a *Mila Haugová (Alfa)* című szerzői monográfiát Stanislava Chrobáková Repar tollából. Szerelmi lírájából saját maga válogatott össze egy kötetre valót *Rastlina za ohradou sna* (2017) címmel. Külföldön a legtöbbet fordított szlovák költő, verseskötetei jelentek meg francia, német, angol és szlovén nyelven is, ő maga pedig angol, német és magyar nyelvből fordít.

Cédrus Művészeti Alapítvány
1136 Budapest, Pannónia u. 6.
Telefon: (1) 247-6657
Mobil: (30) 511-3762
E-mail: szongy@gmail.com
Honlap: www.naputonline.hu

Felelős kiadó: Szondi György
Szerkesztő: Haluska Veronka
Szöveggondozó: Kovács Ildikó
Tördelőszerkesztő: Szondi Bence
ISSN 1787-6877
ISBN 978-615-81268-8-5